

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

KRIR/JM/ 385/2021

Warszawa,

06.05.2021 r.

Pan Tomasz Grodzki

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W imieniu Zarządu Krajowej Rady Izby Rolniczych przekazuję następujące stanowisko samorządu rolniczego w sprawie projektu Krajowego Planu Odbudowy.

Unia Europejska podjęła decyzję o wysokości budżetu na lata 2021-2027 oraz określiła wsparcie dla poszczególnych krajów w ramach tzw. Funduszu Odbudowy (Next Generation EU). Największą częścią Funduszu Odbudowy jest Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience – RRF). Z tego źródła do Polski ma trafić ponad 23,9 mld euro dotacji i ponad 34,2 mld euro pożyczek. Podstawą do uzyskania tych środków jest opracowanie przez każdy kraj członkowski Krajowego Planu Odbudowy (KPO).

Przyjęcie pięciu komponentów w KPO, samorząd rolniczy uważa za słuszne. Ważne jest, aby środki KPO były kołem zamachowym polskiej gospodarki i były skupione na wywołanie wieloletniego wzrostu gospodarczego. Jednak śledząc poszczególne inwestycje, wydaje się, że mają one służyć w większości modernizacji administracji publicznej, a nie być realnym wsparciem dla przedsiębiorczości.

Środki komponentu A powinny być przeznaczone na rozwiązania innowacyjne na obszarach wiejskich, retencję, nawodnienia oraz rozwój przetwórstwa i handlu produktami rolno-spożywczymi, w których udziałowcami będą rolnicy.

Przewidywane środki w zakresie wsparcia badań dla instytutów badawczych powinny być ściśle powiązane z ich wdrażaniem. Większość rozwiązań powstałych, dzięki sfinansowaniu rozbudowy potencjału badawczego powinna być wdrażana do biznesu oraz w rolnictwie.

Środki przeznaczone na inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego w sektorze żywnościowym powinny być przeznaczone na opracowanie rozwiązań służących spełnieniu celów Zielonego Ładu.

W komponentie B należy podkreślić rolę obszarów wiejskich w dywersyfikacji źródeł zielonej energii, poprzez biogazownie, stopnie wodne, fotowoltaikę i energię z wiatru. Należy umożliwić gospodarstwom rolnym osiągnięcie samowystarczalności energetycznej oraz sprzedaż nadwyżek energii.

W komponencie C należy wyodrębnić środki na rozwój e-usług i rozwiązań IT na obszarach wiejskich oraz rolnictwa. Ważne jest, aby realizowane inwestycje przyczyniły się realnie do podłączenia wszystkich gospodarstw do szerokopasmowego Internetu. Szerokie ujęcie administracji publicznej i skarbowej, może spowodować, że nie starczy środków na budowę infrastruktury. Inwestycje związane z e-kompetencjami zostaną wydane głównie na sprzęt, który ulegnie szybkiemu zużyciu, co w małym stopniu przyczyni się do transformacji cyfrowej.

Dofinansowanie służby zdrowia w komponencie D powinno realnie przyczynić się do zapewnienia mieszkańcom obszarów wiejskich dostępności do specjalistów i leczenia jak w miastach, np. poprzez umożliwienie lekarzom i innym osobom związanym z lecznictwem zakładanie specjalistycznych ośrodków zdrowia. Wydaje się, że należy utworzyć programy przesiewowe dla mieszkańców wsi, ponieważ leczenie wykrywanie i leczenie wielu chorób jest trudniejsze na wsi. Brak jest przedstawionych rozwiązań rozwiązujących problem opieki na osobami starszymi. Należy utworzyć inwestycje mające na celu organizację domów dziennej opieki dla osób starszych z obszarów wiejskich.

Odnosnie komponentu E, należy rozważyć czy wydawanie środków na dodatkowe zeroemisyjne linie autobusowe będzie efektywnie wykorzystane. Coraz więcej osób będzie korzystało z samochodów niskoemisyjnych, dlatego należy umożliwić im dostęp do infrastruktury z tym związanej. Osobom niemających środków na zakup samochodu, należy umożliwić skorzystanie z rozwiązań takich jak carsharing oraz promowanie takiej inicjatywy.

Pokazywanie w KPO środków przejściowych ujętych w PROW na rozwój obszarów wiejskich jest niedopuszczalne. Są to odrębne środki i nie powinny być one łączone. Także ujęcie od 2023 r. Planu Strategicznego WPR jako wieloletniego źródła finansowania wsparcia dla sektora spożywczego razem KPO zaburza obraz co do wysokości dostępnych środków pieniężnych dla rolnictwa i na obszary wiejskie z KPO.

Samorząd rolniczy uważa również, że środki Krajowego Planu Odbudowy powinny być w dyspozycji samorządów lokalnych. Projekt KPO i zapisany w nim sposób jego realizacji wydaje się być niezwykle scentralizowanym i opartym o ministerstwa i inne instytucje rządowe.

Analizując przedstawiony budżet, samorząd rolniczy wnioskuje o zwiększenie z deklarowanych 20% środków KPO zaplanowanych na rolnictwo i obszary wiejskie do minimum 40%. KPO nie będzie rzeczywistym planem przebudowy gospodarki, jeżeli nie uwzględni mieszkańców terenów wiejskich i rolnictwa. Ponad 15 milionów ludzi w Polsce zamieszkuje tereny wiejskie, co stanowi 40% całej populacji naszego kraju, wobec czego 40% środków z unijnego Funduszu Odbudowy powinno trafić na obszary wiejskie. Zaproponowana pula

środków jest zbyt mała, a skutki wdrożenia KPO w obecnej formie pogłębią istniejące różnice między obszarami zurbanizowanymi a wiejskimi. Ponadto, obszary wiejskie zajmują 80% powierzchni kraju, na których tworzenie nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury jest o wiele droższe niż na terenach zurbanizowanych.

Zwiększenie puli na inwestycje dotyczące skracania łańcucha dostaw w przetwórstwie rolno-spożywczym z 500 mln euro na 1,2 mld euro jest niewystarczające. Ponadto, samorząd rolniczy nie wyraża zgody, aby beneficjentami środków celowych na wsparcie projektów związanych z inwestycjami w rolnictwie i na obszarach były takie firmy jak PKN Orlen S.A. Beneficjentami takich projektów powinni być rolnicy oraz mali i średni przedsiębiorcy, a nie duże państwowe koncerny, które dysponują dużymi środkami i rozbudowaną infrastrukturą.

Przedstawiając powyższe,

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH
WIKTOR SEMULEWICZ

